

23 november 2022

ING consumentenenquête

Belg haalt de broeksriem aan

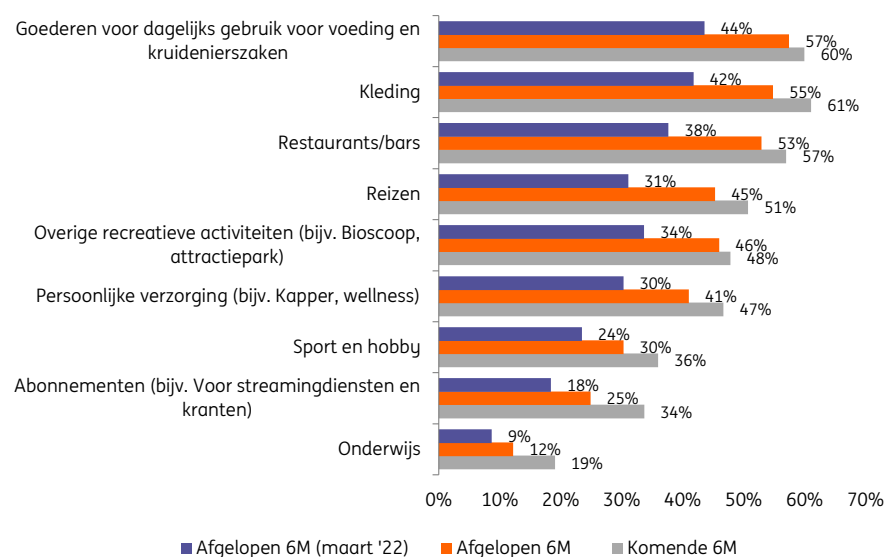
De hoge inflatie en energieprijzen dwingen de huishoudens te snoeien in hun uitgaven. Uit een nieuwe internationale enquête van ING¹ blijkt dat meer dan 9 op 10 Belgen maatregelen neemt om zijn energieverbruik te verminderen en 6 op 10 zelfs bespaart op dagelijkse uitgaven. De komende 6 maanden plannen ze bovendien nog een tandje bij te steken. De crisis zet ook sterk druk op de online uitgaven. De verkopen tijdens de aankomende Black Friday zullen naar alle verwachting wat lager uitvallen dan de voorbije jaren. De besparingsdrang zet druk op de economische activiteit. Ook voor volgend jaar verwachten we niet meteen beterschap. Volgens onze prognose zal de Belgische economie in 2023 met 0.4% krimpen.

Hoge inflatie zet 6 op de 10 Belgen aan om te besparen op dagelijkse uitgaven

De kosten van levensonderhoud zijn de afgelopen maanden fors gestegen. De Belgische inflatie bereikte 12.3% in oktober, het hoogste niveau sinds 1975. Door de hoge inflatie letten consumenten extra op de prijs en zoeken ze manieren om op hun uitgaven te besparen. Uit een ING-enquête, begin november afgenomen onder een duizendtal Belgen, blijkt dat we vooral besparen op onze dagelijkse uitgaven. Bijna 6 op 10 Belgen geeft aan dat ze op de kleintjes letten bij de aankoop van verse voeding en kruidenierswaren (zie figuur 1). Een kleine meerderheid van de Belgen snoeit ook in zijn kledingbudget. De Belgische besparingsdrang is voor de meeste productcategorieën bovendien iets groter dan in Duitsland. Terwijl in België 58% reeds bespaart op dagelijkse uitgaven is dat in Duitsland 'slechts' 50%. Een andere opvallende tendens is dat ongeveer de helft van de Belgen ook beknipt op zijn uitgaven voor horeca, reizen en recreatieve activiteiten, sectoren die het enorm goed deden na corona.

Fig. 1. Steeds meer Belgen besparen op hun uitgaven

Door de stijgende prijzen tracht ik te besparen op... (% van de respondenten)

Wouter Thierie
Economist
Brussels
Wouter.thierie@ing.com

Bron: ING consumer survey November 2022

¹Internationale enquête, in opdracht van ING uitgevoerd door IPSOS. Enquête uitgevoerd tussen 31 oktober en 7 november 2022, bij een representatieve steekproef van 1007 Belgen. Een gelijkaardige enquête werd gehouden in Nederland, Duitsland, Roemenië, Polen, Turkije en Spanje.

De “knaldrang” heeft sinds het einde van de zomer sterk aan momentum verloren. Het consumentenvertrouwen nam een stevige duik in september en bleef ook in oktober hangen op zeer lage niveaus. De sectoren die sterk geprofiteerd hebben van het einde van de pandemie verliezen momenteel aan momentum. Verder besparen de Belgen duchtig op uitgaven in de supermarkt, door vaker te kiezen voor huismerken of producten in promo. In vergelijking met de resultaten van maart 2022, is het aantal huishoudens dat snoeit in zijn uitgaven bovendien fors gestegen en de komende maanden kunnen we een verdere stijging verwachten. Terwijl dit in maart slechts 44% was, zegt nu al 57% van de Belgen te besparen op dagelijkse uitgaven en denkt 60% dit in de komende 6 maanden te doen.

7% van de Belgen spendeert meer dan kwart van gezinsinkomen aan energie

Ook de fors gestegen energiefactuur neemt een flinke hap uit ons budget. 4 op 10 Belgen geeft aan dat zijn energiefactuur meer dan verdubbeld is over de afgelopen 6 maanden. Voor bijna 1 op de 10 is ze zelfs meer dan vervijfvoudigd. Niet iedereen wordt evenwel even hard getroffen door de stijgende energieprijzen. 18% van de respondenten geeft aan dat zijn energiekosten constant gebleven zijn over het afgelopen half jaar. Zij profiteren waarschijnlijk nog van een vast contract met hun energieleverancier en merken voorlopig weinig van de stijgende energieprijzen. 13% kon of wou geen details vrijgeven.

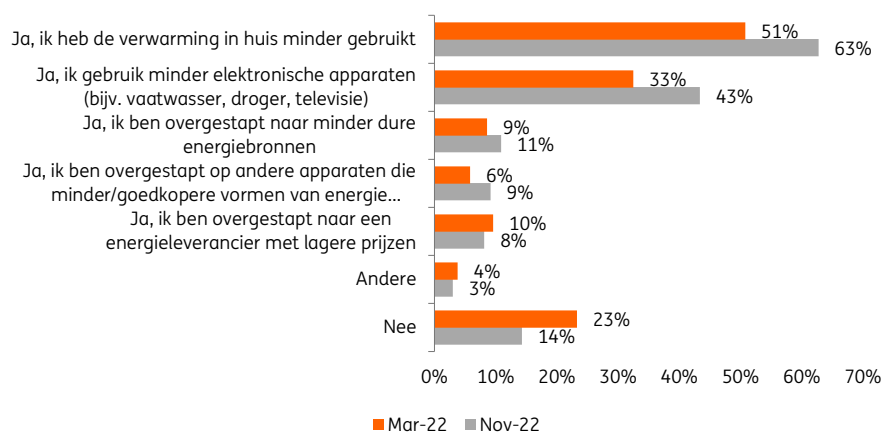
Deze kosten slorpen een groot deel van het inkomen op. Voor 37% van de Belgen gaat momenteel meer dan een tiende van het netto gezinsinkomen naar energie, voor 7% loopt het zelfs op tot meer dan een kwart. 1 op 4 kon of wou geen details vrijgeven, waardoor de percentages in realiteit waarschijnlijk nog iets hoger kunnen liggen. Uit de resultaten blijkt bovendien, weinig verrassend, dat huishoudens met een lager gezinsinkomen relatief harder getroffen worden door de stijgende energieprijzen. Zij wonen vaker in woningen met een slechte energiezuinigheid waardoor de energiekosten zwaarder doorwegen.

Bijna 9 op 10 bespaart op energieverbruik

Door de fors gestegen energiefactuur zoeken we naar manieren om te besparen op ons energieverbruik. Tegenover de resultaten van maart is het aantal gezinnen dat energiebesparende maatregelen neemt bovendien fors gestegen, van 77% in maart naar 86% vandaag. De populairste maatregel is de verwarming lager zetten. Meer dan 6 op 10 Belgen doet dit reeds (zie figuur 2). We werden hierbij ook geholpen door de uitzonderlijk milde temperaturen in oktober waardoor veel mensen de start van het stookseizoen konden uitstellen. Oktober 2022 was de warmste oktobermaand ooit gemeten in ons land, met een gemiddelde temperatuur van 14,4 graden. 4 op 10 respondenten zegt ook zuiniger om te springen met het gebruik van elektrische apparaten, zoals de vaatwasser. Ook het vergelijken van energiecontracten loont vaak de moeite. Bijna 1 op 10 is recent overgestapt van energieleverancier.

Fig. 2. 6 op 10 Belgen zet verwarming lager

Op welke wijze probeer je je energiefactuur te drukken? (% van de respondenten)

Verliest Black Friday wat glans dit jaar?

Tijdens de coronapandemie bestelden we massaal online. Toch lijkt e-commerce wat onder druk te staan sinds de covidversoepelingen. De trendgroei is nog altijd sterk, maar de ongewoon sterke stijging tijdens de pandemie lijkt voor een groot stuk terug te corrigeren. 23% van onze respondenten geeft aan dat ze minder vaak online kopen sinds het einde van de pandemie, tegenover slechts 15% dat aangeeft net vaker online te shoppen (zie figuur 3). Ongeveer de helft spendeert een gelijkaardig bedrag online. Op de vraag of ze verwachten dit jaar meer online uit te geven tijdens de feestdagen (bv. Kerstmis) of speciale evenementen (bv. Black Friday) in vergelijking met vorig jaar vorig jaar, zegt 25% van de Belgen dat ze minder gaan uitgeven, tegenover 16% die denken meer uit te geven (45% wil hetzelfde doen als vorig jaar en 14% weet het niet).

Fig. 3. E-commerce staat onder druk

Hebt u sinds het einde van de Covid-beperkingen vaker online geld uitgegeven dan tijdens de pandemie? (% van de respondenten)

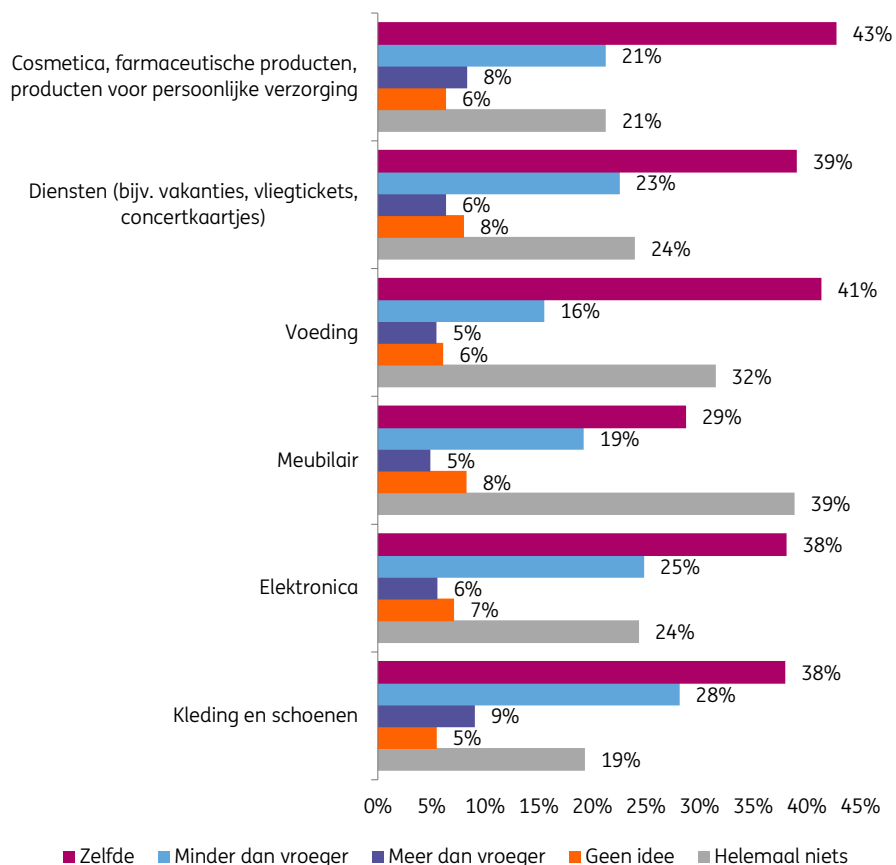
Bron : ING Consumer Survey November 2022

Uit de surveyresultaten blijkt ook dat de achteruitgang vooral te wijten is aan een algemene verslechtering van het economische klimaat en niet doordat consumenten opnieuw vlotter de weg vinden naar fysieke winkels. Het aandeel dat zegt relatief meer geld uit te geven in fysieke winkels (21%) ligt in balans met het percentage dat zegt relatief meer online te shoppen (23%). Naar verwachting zal dus ook Black Friday dit jaar wat aan glans verliezen. De macro-economische onzekerheid en het inflatoire klimaat zetten druk op de consumentenbestedingen, zowel online als in fysieke winkels. Ook de verkopen tijdens Black Friday zullen dus waarschijnlijk wat lager uitvallen dan de voorbije jaren.

Het komende jaar plannen heel wat gezinnen bovendien verder te snoeien in hun online budget. Hoewel uit onze survey blijkt dat ongeveer 4 op 10 Belgen zijn online uitgavenpatroon de komende maanden onveranderd laat, is het aandeel respondenten dat plant in zijn e-commerce uitgaven te snoeien groter dan het percentage dat net meer online wil kopen. Zo is slechts 9% van plan het komende jaar meer kleding aan te kopen in webshops, terwijl 28% net minder verwacht aan te kopen (zie figuur 4). Hoewel de terugval iets groter lijkt te worden voor elektronica en kleding, zien we dat de trend zich doorzet over alle productcategoriën heen. De terugval in de consumentenbestedingen zal breed gedragen worden. Geen enkele sector lijkt te kunnen ontsnappen aan de economische achteruitgang.

Fig. 4. Heel wat gezinnen plannen komende jaar verder te snoeien in online budget

Ben je van plan de komende maanden meer online aan te kopen? (% van de respondenten)

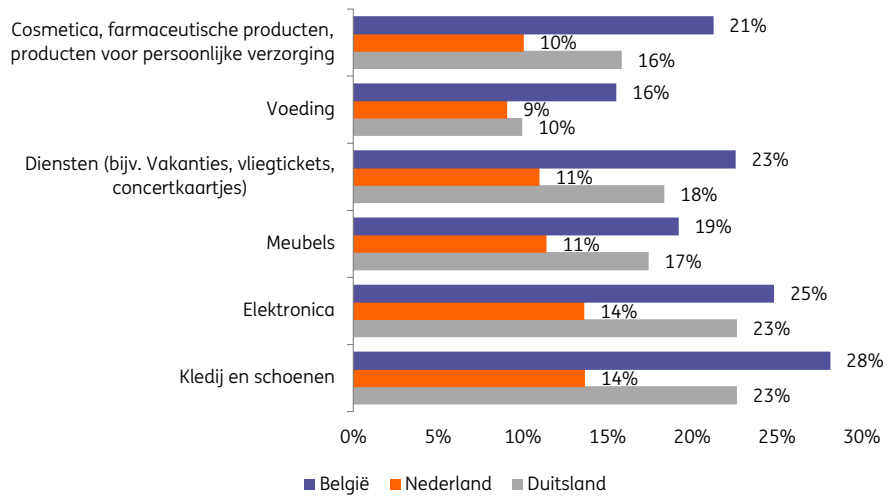

Bron : ING Consumer Survey November 2022

Opvallend ook is dat de groep dat plant te snoeien in zijn online uitgaven in België een stuk groter is dan in Nederland en Duitsland, en dit voor zowat alle productcategorieën. Terwijl bijvoorbeeld 28% van de Belgische respondenten zegt minder online kledij en schoenen aan te kopen, is dat slechts 14% in Nederland en 23% in Duitsland. Hoewel onze koopkracht veel beter beschermd is dankzij de automatische loonindexering in vergelijking met de buurlanden, lijkt de crisis een grotere impact te hebben op ons uitgavenpatroon. Belgen lijken veel voorzichtiger en bereid om steviger te snoeien in hun uitgaven om deze moeilijke periode door te komen.

Fig. 5. Meer Belgen snoeien in online budget dan in de buurlanden

Ben je van plan de komende maanden minder online aan te kopen? (% van de respondenten)

Bron : ING Consumer Survey November 2022

Besparingsdrang doet Belgische economie in het rood duiken

De Belgen zoeken massaal naar manieren om de stijgende kosten van levensonderhoud het hoofd te bieden. Deze besparingsdrang zal verder druk zetten op de consumentenbestedingen, wat negatief zal afstralen op de economische groei. De Belgische economie is in het derde kwartaal reeds licht gekrompen (-0.1%), wat waarschijnlijk het begin inluide van een recessie. De economische malaise zal waarschijnlijk nog een tijdje aanhouden waardoor we voor 2023 een krimp van de economische activiteit voorspellen van 0.4%.

Disclaimer

Deze publicatie, opgesteld door de afdeling Economische en Financiële Analyse van ING België N.V. ("ING") is uitsluitend bedoeld ter informatie en houdt geen rekening met de beleggingsdoelstellingen, financiële situatie of middelen van een bepaalde gebruiker. De informatie in deze publicatie is geen aanbeveling om te beleggen en is geen juridisch, fiscaal of beleggingsadvies noch een aanbod of uitnodiging om financiële instrumenten te kopen of te verkopen. Alle redelijke maatregelen werden genomen om ervoor te zorgen dat deze publicatie niet onwaar of misleidend is, maar ING kan niet garanderen dat de informatie volledig is of de informatie meegedeeld door derden correct is. ING is niet aansprakelijk voor directe, indirecte of gevolgschade die voortvloeit uit het gebruik van deze publicatie, behoudens grove fout van ING. Tenzij anders vermeld, zijn eventuele opinies, voorspellingen of schattingen uitsluitend toe te rekenen aan de auteur(s), zoals deze gelden op de publicatiedatum. Bovendien kunnen deze zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd.

Mogelijk is de verspreiding van deze publicatie onderworpen aan wettelijke of reglementaire beperkingen in verschillende rechtsgebieden en wie die deze publicatie in handen krijgt, dient zich te informeren over, en zich te houden aan, deze beperkingen.

Op dit rapport zijn auteurs- en databankrechten van toepassing en dit rapport mag niet gereproduceerd, verspreid of gepubliceerd worden voor welke doeleinden dan ook zonder de voorafgaandelijke, uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van ING. Alle rechten voorbehouden. Aan de publicerende juridische entiteit, ING België N.V is vergunning verleend door de Nationale Bank van België en zij staat onder toezicht van de Europese Centrale Bank (ECB), de Nationale Bank van België (NBB) en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA). ING België N.V. is opgericht in België (ondernemingsnummer 0403.200.393 te Brussel).

In het Verenigd Koninkrijk is deze informatie goedgekeurd en/of medegedeeld door ING Bank N.V., London Branch. ING Bank N.V., London Branch heeft een vergunning van de Prudential Regulation Authority en is onderworpen aan de regelgeving van de Financial Conduct Authority en aan beperkte regelgeving van de Prudential Regulation Authority. ING Bank N.V., London Branch is geregistreerd in Engeland (registratienummer BR000341) op 8-10 Moorgate, Londen EC2 6DA.

Voor Amerikaanse beleggers: Wie dit rapport wenst te bespreken of transacties wenst uit te voeren met de effecten die hierin besproken werden, dient contact op te nemen met ING Financial Markets LLC, dat lid is van de NYSE, FINRA en SIPC en onderdeel is van ING, en dat de verantwoordelijkheid draagt voor de verspreiding van dit rapport in de Verenigde Staten conform de toepasselijke voorschriften.

Verantwoordelijke uitgever: Peter Vanden Houte, Marnixlaan 24, 1000 Brussel, België.